

Finansdepartementet

Ekofinrådets möte den 18 februari 2025

Kommenterad dagordning

Enligt den preliminära dagordning som presenterades den 3 februari 2025. Sedan dess har information tillkommit om följande revidering i dagordningen: en dagordningspunkt väntas beslutas som A-punkt (10).

1. Godkännande av dagordningen
2. Godkännande av A-punkterna

Lagstiftningsöverläggningar

3. Övriga frågor
Aktuella lagstiftningsförslag om finansiella tjänster, bland annat med tanke på behovet av att minska regelbördan
 - Informationspunkt

Ordförandeskapet och kommissionen väntas ge en lägesuppdatering om arbetet med aktuella lagstiftningsförslag om finansiella tjänster, inklusive arbetet med regelförenklingar på finansmarknadsområdet.

Icke lagstiftande verksamhet

4. Konkurrenskraft, förenkling och förbättring av företagsklimatet i Europa: konkurrenskraftskompassen
 - Diskussionspunkt

Rådet väntas få en presentation av, och diskutera, den så kallade konkurrenskraftskompassen, med särskilt fokus på de ekonomiska och finansiella delarna. Kompassen väntas även diskuteras vid andra rådsmöten under våren.

Det aktuella ärendet har inte behandlats i riksdagen tidigare. En faktapromemoria om konkurrenskraftskompassen väntas skickas till riksdagen i mars. Överläggning med finansutskottet om kapitalmarknadsunionen ägde rum den 7 mars 2024. Överläggning med finansutskottet om de ekonomiska och finansiella delarna i Draghis rapport om EU:s framtida konkurrensakraft ägde rum den 5 december 2024. Samråd med EU-nämnden om regelförenkling ägde rum den 17 januari 2025.

Den 29 januari 2025 presenterade kommissionen ett meddelande om en konkurrenskraftskompass för EU. Meddelandet beskriver inriktningen för det kommande arbetet med att stärka EU:s konkurrenskraft.

Meddelandet omfattar många politikområden och bygger på de tre målsättningarna i Mario Draghis rapport om EU:s framtida konkurrenskraft. Dessa är (i) att stänga EU:s innovationsgap gentemot USA och Kina, (ii) en gemensam plan för fossilfrihet och konkurrenskraft, samt (iii) att minska alltför stora beroenden och öka säkerheten. Vidare innehåller meddelandet fem horisontella åtgärder för att stärka konkurrenskraften i hela ekonomin. Det handlar om att (i) minska regelbördan, (ii) stärka den inre marknaden, (iii) utveckla en sparande- och investeringsunion och utveckla EU-budgeten så att den bättre tar hänsyn till arbetet med att stärka EU:s konkurrenskraft, (iv) främja kompetens och arbetstillfällen av hög kvalitet, samt (v) bättre koordinera policyåtgärder.

Därtill innehåller meddelandet många aviseringar av kommande initiativ och förslag från kommissionen på en rad områden, där vissa ligger under Ekofinrådets ansvar. Det handlar till exempel om en översyn av gränsjusteringsmekanismen för koldioxid (CBAM) och en strategi om sparande- och investeringsunionen. Regeringen kommer i vanlig ordning att återkomma till riksdagen för förankring när förslag har presenterats.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar presentationen av konkurrenskraftskompassen. Regeringen analyserar dock fortfarande meddelandets olika delar.

Generellt anser regeringen att ökad produktivitet är en förutsättning för att stärka EU:s konkurrenskraft. Regeringen understryker betydelsen av en fördjupad inre marknad, regelförenklingar, en återgång till ett strikt statsstödsregelverk och kontroll, minskad byråkrati, öppenhet och handel. Vidare anser regeringen att forskning och innovation är en viktig drivkraft för ökad produktivitet och konkurrenskraft. Fossila bränslen måste fasas ut och tillgången till stabil och fossilfri energi öka. Ambitionerna inom klimat- och miljöpolitiken ska ligga fast. Den gröna omställningen och konkurrenskraften går hand i hand.

Regeringen konstaterar att det kommer att krävas stora investeringar för att möjliggöra den gröna och digitala omställningen. Regeringen anser att det i huvudsak är privat kapital som behövs. Regeringen välkomnar därför fortsatt arbete i syfte att stärka och ytterligare integrera EU:s kapitalmarknader. Regeringen är budgetrestriktiv på EU-nivå och emot gemensam upplåning.

Avslutningsvis är det viktigt att påpeka att allt inte kan genomföras på EU-nivå och att en betydande del av reformerna för ett mer konkurrenskraftigt EU behöver göras i medlemsstaterna.

5. Ekonomiska och finansiella konsekvenser av Rysslands angrepp mot Ukraina

- Diskussionspunkt

Rådet väntas diskutera ekonomiska och finansiella konsekvenser av Rysslands aggression mot Ukraina.

Samråd med EU-nämnden inför liknande diskussioner i Ekofinrådet har ägt rum vid flera tillfällen, senast den 17 januari 2025. Överläggning med riksdagen om olika finansiella stöd till Ukraina har ägt rum vid flera tillfällen, senast den 1 oktober 2024.

Rådet har sedan februari 2022 haft återkommande diskussioner med anledning av Rysslands aggression mot Ukraina. Diskussionerna har huvudsakligen fokuserat på det ekonomiska läget i Ukraina, finansiellt stöd till Ukraina och sanktioner mot Ryssland, med fokus på arbetet med immobiliserade ryska tillgångar.

När det gäller den ekonomiska situationen i Ukraina har landets ekonomi visat sig vara mer motståndskraftig än väntat. IMF uppskattar att BNP ökade med 4 procent under 2024. Tillväxten väntas dock försvagas något under 2025 mot bakgrund av effekterna från det utdragna kriget. Osäkerheterna är fortsatt stora och nedåtriskerna betydande.

EU har mobiliserat omfattande finansiellt stöd till Ukraina sedan den ryska aggressionen inleddes och från Ukrainafaciliteten betalades 16,1 miljarder euro ut under 2024. När det gäller de immobiliserade ryska tillgångarna så fortgår arbetet med att genomföra G7-överenskommelsen om stöd i form av lån till Ukraina. Den 10 januari 2025 gjordes en första utbetalning på 3 miljarder euro och regelbundna utbetalningar planeras under året.

När det gäller åtgärder för att strypa Rysslands inkomster och krigsförmåga har EU sedan februari 2022 infört omfattande sanktioner mot Ryssland. Den 16 december 2024 antog EU ett 15:e sanktionspaket och den 28 januari 2025 presenterades ett förslag till ett 16:e sanktionspaket, vilket inkluderar ytterligare åtgärder mot kringgående av sanktioner via tredje land, ryska energiinkomster och skuggflottan.

Sanktionerna mot Ryssland sätter tryck på den ryska ekonomin. Det finns flera tecken som visar att det inte går så bra för Rysslands ekonomi som deras officiella siffror visar. Bland annat är ekonomin överhettad och en stor del av de statliga resurserna går till krigsindustrin.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen anser att EU fortsatt bör bistå Ukraina med omfattande ekonomiskt stöd.

Vidare anser regeringen att EU tillsammans med partners och likasinnade måste fortsätta öka trycket på Ryssland, inklusive genom alltmer omfattande sanktioner och andra åtgärder. Det handlar bland annat om ett sänkt oljepristak, ytterligare åtgärder mot skuggflottan och rysk energiexport, samt att införa importtullar på ryska varor. Samtidigt bör EU fortsätta arbetet med att säkerställa efterlevnaden av redan beslutade sanktioner och här har bland annat medlemsstaternas tullmyndigheter en viktig roll att spela. Vidare är det viktigt att bemöta den ryska desinformation om styrkan i den ryska ekonomin.

Regeringen verkar även för att EU ska utforska mer långtgående åtgärder när det gäller användningen av de immobiliserade ryska tillgångarna i förenlighet med folkrätten och EU-rätten.

6. EU:s budget

Rådets rekommendation om beviljande av ansvarsfrihet för kommissionen för genomförandet av budgeten för 2023

- Besluts punkt

Rådet väntas anta en rekommendation till Europaparlamentet om att kommissionen bör beviljas ansvarsfrihet för genomförandet av EU-budgeten för 2023.

Sveriges ledamot i Europeiska revisionsrätten, Hans Lindblad, presenterade revisionsrättens årsrapport för EU-nämnden och finansutskottet den 28 november 2024. Samråd med EU-nämnden om revisionsrättens årsrapport ägde rum den 6 december 2024. Överläggning med finansutskottet om den aktuella rekommendationen ägde rum den 23 januari 2025.

Enligt fördraget om EU:s funktionssätt ska Europaparlamentet, på rekommendation av rådet, bevilja kommissionen ansvarsfrihet för budgetens genomförande. Ansvarsfrihetsprövningen sker varje år och baseras främst på revisionsrättens årsrapport.

I årsrapporten för 2023 godkänner revisorerna EU:s räkenskaper. De bedömer att räkenskaperna ger en sann och rättvisande bild av EU:s finansiella ställning. Samtidigt konstaterar de att betalningarna innehåller för många fel. För 2023 uppskattar revisorerna den övergripande felprocenten i de granskade kostnaderna till 5,6 procent, vilket är högre än 2022 (4,2 procent).

Sverige har sedan EU-inträdet drivit att EU-budgeten ska vara effektiv och återhållsam, samt att det ska finnas en god kontroll av EU-medlen. De senaste två åren har Sverige röstat nej till rekommendationen.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen fäster stor vikt vid att de EU-medel som hanteras av kommissionen, övriga EU-institutioner och medlemsstaterna förvaltas på ett korrekt och effektivt sätt.

Regeringen anser att Sverige bör rösta nej till rådets rekommendation, då det är allvarligt att kommissionen inte har fått en revisionsförklaring utan kritik för alla delar av budgeten. Ett flertal av revisorernas iakttagelser medför dessutom att EU-budgetens exponering för olika risker ökar.

Regeringen anser vidare att rådets rekommendation inte fullt ut återspeglar revisionsrättens rapport. Regeringen föreslår därför att Sverige, tillsammans med några likasinnade medlemsstater, lämnar in ett skriftligt uttalande som bifogas rekommendationen.

7. Slutsatser om budgetriktlinjerna för 2026

- Besluts punkt

Rådet väntas godkänna slutsatser om riktlinjer för EU:s årsbudget för 2026.

De aktuella rådsslutsatserna har inte behandlats i riksdagen tidigare.

Varje år godkänner rådet slutsatser för att tydliggöra sina prioriteringar inför den kommande årsbudgetprocessen. Dessa syftar till att ge en bild av rådets syn på vägledande principer och innehåll för EU:s årsbudget, inför att kommissionen ska presentera sitt budgetförslag för kommande år. Även Europaparlamentet tar fram riktlinjer inför att kommissionen tar fram sitt budgetförslag. Kommissionen väntas presentera sitt förslag till årsbudget för 2026 i juni.

I utkastet till rådsslutsatser betonas bland annat vikten av att beakta Europeiska rådets slutsatser från den 1 februari 2024 och särskilt delarna som rör det fortsatta stödet till Ukraina och hanteringen av räntebetalningarna för NGEU-lånet. Rådet lyfter vidare vikten av en återhållsam och realistisk budget, med tillräckliga marginaler till budgettramstaken för att hantera oförutsedda utgifter samtidigt som budgeten tillhandahåller tillräckliga resurser för att säkerställa genomförandet av EU:s program.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen kan ställa sig bakom utkastet till rådsslutsatser om riktlinjerna för EU:s årsbudget för 2026.

8. Genomförande av ramverket för ekonomisk styrning
 - a) Medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer: rådets rekommendationer
 - b) Rådets rekommendationer inom ramen för förfarandet vid alltför stora underskott

- Beslutspunkt

Rådet väntas anta dels en rekommendation om Ungerns medelfristiga struktur- och finanspolitiska plan, dels en rekommendation till Ungern om att vidta åtgärder för att korrigera sitt alltför stora underskott, inom ramen för EU:s ramverk för ekonomisk styrning.

De aktuella rekommendationerna har inte behandlats i riksdagen tidigare. Samråd om att öppna ett underskottsförfarande för Ungern ägde rum den 12 juli 2024. Finansutskottet har vid flera tillfällen informerats om genomförandet av EU:s ramverk för ekonomisk styrning, senast den 7 november 2024.

Medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer: rådets rekommendationer

Den 30 april 2024 trädde EU:s reformerade ramverk för ekonomisk styrning i kraft. De nya reglerna innebär bland annat att medlemsstaterna ska ta fram medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer med en landsspecifik nettoutgiftsbana som uppfyller vissa villkor för finanspolitisk anpassning.

Vid Ekofinrådets möte den 21 januari 2025 fattade rådet beslut om att godkänna rekommendationer om 21 medlemsstaters planer. Belgien, Bulgarien, Litauen, Tyskland och Österrike har ännu inte lämnat in en plan med anledning av pågående eller nyligen avslutad regeringsbildning, eller kommande parlamentsval.

Den 4 november 2024 lämnade Ungern in sin plan och den 23 december 2024 lämnade Ungern in en komplettering till planen. Den 16 januari 2025 presenterade kommissionen sitt förslag till rådsrekommendation om Ungerns plan, vilken innehåller kommissionens bedömning av planen.

Bedömningen baseras på huruvida den utgiftsbana som Ungern presenterat i planen uppfyller ramverkets krav på att budgetunderskott och offentlig skuld hålls inom, eller sätts på en bana mot, referensvärdena på högst 3 procent av BNP i budgetunderskott och högst 60 procent av BNP i offentlig skuld på medelfristig sikt.

Kommissionens bedömer att Ungerns plan lever upp till kraven i regelverket och i utkastet till rekommendationen instämmer rådet i den bedömningen. Därtill understryker rådet bland annat att Ungern bör vara beredd att anpassa sin finanspolitik för att säkerställa efterlevnad av utgiftsbanan.

Rådets rekommendationer inom ramen för förfarandet vid alltför stora underskott
Den 16 juli 2024 beslutade rådet att öppna underskotts förfaranden för bland annat Ungern, till följd av att Ungern ansågs ha brutit mot det så kallade underskottskriteriet, enligt vilket en medlemsstats underskott inte får överstiga 3 procent av BNP.

Som en del av höstpaketet presenterade kommissionen den 26 november 2024 sitt förslag till rådsrekommendation om den finanspolitiska anpassning som Ungern behöver vidta för att korrigera sitt underskott så att det inte överstiger referensvärdet på 3 procent.

Med anledning av kommissionens positiva bedömning av Ungerns medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan presenterade kommissionen den 16 januari 2025 ett reviderat förslag till rådsrekommendation till Ungern. Detta för att den skulle vara samstämmig med rekommendationen om Ungerns plan.

I rådsrekommendationen fastställs även tidpunkten för när Ungern ska ha vidtagit tillräckliga finanspolitiska anpassningsåtgärder för att korrigera sitt alltför stora underskott.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen kan ställa sig bakom rådsrekommendationen om att godkänna Ungerns medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan.

Regeringen kan även ställa sig bakom rådsrekommendationen till Ungern om att vidta åtgärder för att korrigera sitt alltför stora underskott.

Regeringen anser att det är av stor vikt att EU:s ramverk för ekonomisk styrning tillämpas på ett transparent och förutsägbart sätt som säkerställer likabehandling mellan medlemsstaterna och främjar hållbara offentliga finanser.

9. Den europeiska planeringsterminen 2025

- a) Slutsatser om rapporten om förvarningsmekanismen 2025
- b) Rådets rekommendation om den ekonomiska politiken för euroområdet 2025

- Besluts punkt

Rådet väntas godkänna dels slutsatser om den årliga förvarningsrapporten 2025, dels en rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet för 2025.

De aktuella rådsslutsatserna har inte behandlats i riksdagen tidigare. Samråd om den årliga förvarningsrapporten 2025 och rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet för 2025 ägde rum den 17 januari 2025.

Den 18 december 2024 publicerade kommissionen den andra delen av det så kallade höstpaketet, inom ramen för den europeiska planeringsterminen. Det innehöll bland annat den årliga förvarningsrapporten 2025 och utkastet till rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet för 2025.

Slutsatser om den årliga förvarningsrapporten 2025

Kommissionens förvarningsrapport utgör starten på det årliga makroekonomiska obalansförfarandet och syftar till att upptäcka potentiella makroekonomiska obalanser i medlemsstaterna. Medlemsstater som enligt kommissionens analys visar tecken på makroekonomiska obalanser blir föremål för fördjupade granskningar. Utifrån denna preliminära analys föreslår kommissionen att tio medlemsstater, däribland Sverige, ska bli föremål för fördjupade granskningar under våren 2025.

I utkastet till slutsatser instämmer rådet överlag i kommissionens analys gällande utvecklingen av makroekonomiska obalanser och nya risker. Bland annat konstaterar rådet att inflationen har fallit, men att prisnivåerna fortsatt är höga. Rådet konstaterar även att inflationen har haft en positiv effekt på såväl privat som offentlig skuldsättning, men att den effekten nu väntas avta.

Därutöver noterar rådet bland annat att kommissionen avser göra fördjupade granskningar av tio medlemsstater.

Rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet 2025

Kommissionen publicerar årligen ett förslag till rådsrekommendation för euroområdets ekonomiska politik det kommande året.

I årets rekommendation uppmanas euroländerna att öka produktiviteten, bland annat genom att förbättra varu- och tjänstemarknadernas funktionssätt. Därtill rekommenderas länderna att öka arbetskraftsutbudet och sysselsättningen samt att säkerställa efterlevnaden av EU:s reformerade ramverk för ekonomisk styrning.

Vid behandlingen av rekommendationen till euroområdet är det endast medlemsstater med euron som valuta som har rösträtt.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen kan ställa sig bakom utkastet till rådsslutsatser om den årliga förvarningsrapporten 2025.

10. Slutsatser om EU:s reviderade förteckning över icke samarbetsvilliga jurisdiktioner på skatteområdet

- Beslutspunkt

Väntas beslutas som A-punkt på ett kommande rådsmöte.

11. Förberedelser inför G20-mötet med finansministrarna och centralbankscheferna den 26–27 februari 2025: Europeiska unionens mandat

- Beslutspunkt

Rådet väntas godkänna EU:s gemensamma positioner till G20-mötet med finansministrar och centralbankschefer den 26–27 februari 2025.

Det aktuella ärendet har inte behandlats i riksdagen tidigare.

Som ett led i förberedelserna inför G20-mötet den 26–27 februari 2025 ska rådet fastställa EU:s gemensamma positioner.

I utkastet till EU:s gemensamma positioner konstateras att den globala ekonomin varit motståndskraftig, men att osäkerheten förblir hög och de globala riskerna förhöjda. EU fördömer fortsatt Rysslands illegala aggression mot Ukraina. Vidare betonar EU vikten av att genomföra strukturreformer för att påskynda den gröna omställningen och lyfter fram vikten av ett regelbaserat och multilateralt system. Därtill behandlar utkastet till positioner ett antal arbetsströmmar inom G20-samarbetet, bland annat det pågående arbetet med att genomföra kvotshöjningen i IMF, att stärka det internationella finansiella systemet, samt att upprätthålla det globala klimatarbetet.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen kan ställa sig bakom utkastet till EU:s gemensamma positioner inför G20-mötet den 26–27 februari 2025.

12. Den ekonomiska återhämtningen i Europa

Rådets genomförandebeslut inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens

- Beslutspunkt

Rådet väntas anta förslag till ändring av rådets genomförandebeslut för Belgiens och Lettlands återhämtnings- och resiliensplaner.

Samråd med EU-nämnden om Belgiens plan har ägt rum vid flera tillfällen, senast den 6 december 2024. Samråd med EU-nämnden om Lettlands plan ägde rum den 9 juli 2021 och den 1 december 2023.

Reviderat genomförandebeslut för Belgiens återhämtnings- och resiliensplan

Genomförandebeslutet för Belgiens plan antogs av rådet den 13 juli 2021 och ändringar av genomförandebeslutet antogs den 8 december 2023 samt den 10 december 2024.

Den 7 januari 2025 lämnade Belgien in en tredje revidering av sin plan med anledning av objektiva omständigheter.

Den reviderade planen uppgår fortsatt till 5,3 miljarder euro, vilket motsvarar cirka 1 procent av Belgiens BNP 2019.

I den reviderade planen ändras en åtgärd till följd av att bättre alternativ har identifierats för att uppfylla åtgärdens övergripande mål. Åtgärden syftar till att främja digitalisering inom den offentliga förvaltningen.

Reviderat genomförandebeslut för Lettlands återhämtnings- och resiliensplan

Genomförandebeslutet för Lettlands plan antogs av rådet den 13 juli 2021 och en ändring av genomförandebeslutet antogs den 8 december 2023.

Den 18 december 2024 lämnade Lettland in en andra revidering av sin plan med anledning av objektiva omständigheter.

Den reviderade planen uppgår fortsatt till 2 miljarder euro, vilket motsvarar cirka 6 procent av Lettlands BNP 2019.

I den reviderade planen ändras flera åtgärder till följd av att bättre alternativ har identifierats för att uppfylla åtgärdernas övergripande mål. Lettland justerar även ner omfattningen av två åtgärder bland annat till följd av bristande efterfrågan. För att kompensera för detta skalar Lettland upp omfattningen av en befintlig åtgärd och lägger till tre nya åtgärder, som bland annat syftar till att förbättra transportinfrastruktur.

Kommissionens bedömning är att de två reviderade planerna uppfyller kriterierna för stöd enligt förordningen för faciliteten för återhämtning och resiliens (RRF).

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen instämmer med kommissionens bedömning att de två reviderade återhämtnings- och resiliensplanerna uppfyller kriterierna för stöd enligt förordningen för RRF. Regeringen kan därför ställa sig bakom förslagen till ändring av rådets genomförandebeslut för Belgiens och Lettlands planer.